

Investițiile în cercetare-dezvoltare, o cale de ieșire din criza generată de COVID-19. Cum se poziționează România?

În plina criza generată de pandemie, economiile lumii se concentrează pe stimularea investițiilor în cercetare-dezvoltare care să ajute, pe de o parte, la rezolvarea situației medicale (medicamente, vaccinuri, aparatură performantă) și, pe de altă parte, la dezvoltarea economică din care să se realimenteze bugetele epuizate de măsurile adoptate pentru a limita efectele restricțiilor impuse în majoritatea domeniilor. România, însă, reușește cu greu să popularizeze chiar și facilitățile existente în domeniu, astfel încât să fie accesate de mai mulți contribuabili.

Multe țări europene tratează cu prioritate domeniul cercetării-dezvoltării prin atragerea de fonduri europene. Spre exemplu, Franța alocă cinci miliarde de euro, suma cofinanțată din surse europene, pentru stimularea activităților de cercetare-dezvoltare în domeniul medical, cum ar fi dezvoltarea unui vaccin, medicamente sau echipamente medicale menite să contracareze efectele virusului SARS-CoV-2. Aceste fonduri urmează să fie acordate prin mai multe tipuri de scheme de finanțare, inclusiv sub forma unor facilități fiscale.

De asemenea, Germania, care a implementat recent facilități fiscale în domeniul cercetării-dezvoltării, a anunțat că măjorează pragul valoric anual al cheltuielilor eligibile de la două la patru milioane de euro, cu efect retroactiv de la 1 ianuarie 2020, ceea ce poate aduce un beneficiu companiilor de până la un milion de euro anual.

De ce trenează accesarea facilităților fiscale în România?

În România, sintagma „cercetare-dezvoltare” este menționată frecvent în Planul Național de Investiții și Relansare Economică publicat recent de guvern, în diferite contexte, fie legat de creșterea PIB-ului, de îmbunătățirea digitalizării la nivelul administrației și economiei, de creșterea competitivității în lupta cu virusul SARS-CoV-2 și multe altele. Pe de altă parte, facilitățile fiscale în vigoare de mulți ani nu sunt accesate suficient din cauza dificultăților practice în aplicare. Facilitățile constau în deduceri suplimentare ale costurilor sau scutire de impozit pe profit, cât și în scutirea de impozit pe venit pentru angajații care lucrează pe proiecte de cercetare-dezvoltare.

În rândul celor interesați să aplice pentru aceste facilități a existat, încă de la început, temerea că autoritățile fiscale nu vor recunoaște investițiile respective ca având natura de activități de cercetare – dezvoltare. Aceasta temere era justificată prin faptul că nu exista un mecanism pentru validarea eligibilității acestor activități (care să confirme că investițiile pentru care se aplică facilitatea se încadrează în activitatea de cercetare-dezvoltare), mecanism care a fost implementat în mai 2019, prin intermediul unui Registrul al Experților. Însă, chiar dacă a trecut mai bine de un an de la constituirea acestui registru, utilizarea lui rămâne una modestă, poate și pentru că nu este clar cum poate fi accesat și, mai ales, cum poate fi ales expertul pentru validarea investiției.

De aceea, acest registru trebuie popularizat în rândul contribuabililor, ca modalitate de validare a aplicării unor facilități fiscale destul de atragătoare. Activitatea experților tehnici se derulează pe baza unei metodologii internaționale emise de Organizația de Cooperare și Dezvoltare Economică (Manualul Frascati 2015), iar prin colaborarea cu experții fiscali, facilitățile pot fi aplicate în mod corect și eficient, astfel încât contribuabilii să poată beneficia de ele.